

blot endnu tilføie, at jeg ikke hører til dem, der ved enhver Leilighed sige, at naar det og det skeer, vil jeg ikke forelægge en saadan Lov for Hans Majestæt; men jeg vil dog i dette Tilfælde udtale, at det vil være mig meget betænkeligt at forelægge Loven til Sanction, dersom en Bestemmelse som den i det omhandlede Underændringsforslag optages deri. Jeg antager, som jeg allerede har udtalt, at Sagen vil komme under nærmere Overvejelse og vistnok kunne finde sin Afgjørelse i Forbindelse med et andet Punkt saaledes, at der kan blive forelagt Rigsdagen, naar den næste Gang træder sammen, et Lovudkast i den Retning.

Bregendahl: Jeg skal blot gjøre den Bemærkning med Hensyn til, hvad der blev udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Holsbø Amt's 2den Valgkreds (Tscherning), at de Betragtninger, han anstillede, ville modificeres endeel, naar man har Diet fastet paa den Omstændighed, at der er et temmelig betydeligt Fald i Bandlebet til et saadant Vandværk, og som Følge deraf vil naturligviis enhver Vandmasse altid staae høiere paa det Sted, hvor den kommer fra, end paa det Sted, hvor den løber hen; men det vil dog være en passende Maade at betegne det paa ved at sætte Mærker ved de forskjellige Fald, som Bandlebet har.

S. Jørgensen: Jeg skal kun til, hvad den ærede Indenrigsminister udtalte, tilføie, at det er mig netop om at gjøre at faae Bestemmelsen ind, medens denne Sag nu foreligger, thi jeg frygter ellers meget for, at hvis den denne Gang bliver udfødt, saa vil det være en lang Tid, inden der kommer en Bestemmelse i den Retning.

Tscherning: Ja, Sagen er jo bleven meget simplere ved den Maade, hvorpaa det ærede Medlem fra Viborg (Bregendahl) nu udtalte sig. Der er jo en Vandbeholder, som man forudsætter stillet i Niveau, og der er et Vandløb, som har et naturligt Fald; ved hvilket Punkt man end vil sætte Vandmærket i Vandbeholderen, saa maa det have den samme Høide der som nærved Møllen. Op ad Strømmen kan man dele det naturlige Fald i 100

eller 200 Alen og sætte et Vandmærke, som er saa og saa meget høiere end det naturlige Fald der, og naar dette Mærke bliver overfledet, saa kan man sige, at paa den Deel af Strømmen staaer Vandet for høit; men man kan ikke, naar der er Tilstrømning af Vand, holde det samme Niveau i den øvre som i den nedre Deel af Strømmen; det er en ganske simpel Sag. De Ord, som her staae, og som kunne give Anledning til Misforstaaelse, synes mig behøves ikke. Her staaer: „men det dog af Landvæsenkommissionen skønnes, at der enten i Almindelighed eller dog til visse Tider af Aaret er en større Overskøddighed af Vand, end der udkræves til den Berettigedes fulde Retsnydelse“. Det er dette Udtryk: „Retsnydelse“, som efter det ærede Medlems Udtalelse er skilfrende nok; men jeg troer, at det vilde være meget simplere istedet derfor at sætte: „der, hvor Vand er tilstede, over de engang lovlige sætte Vandmærker eller en fra tidligere Tid nedarvet Ret til Bandlebets Bestidelse“, thi saa var Sagen klar, saa var der ingen Tvivl; bagved disse Ord kan der altid komme til at skjule sig en egen Betragtningssmaade, som f. Ex., at Retsnydelsen skal søges igjennem Møllepriivilegiet og den Kraft, som kræves til denne bestemte Møllens Drift. Man kan komme til at sige: Denne Mand har faaet Ret til at drive en Mølle med saa og saa mange Dværne af den og den Størrelse — det er hans Retsnydelse — og disse Dværne kan han drive med meget mindre Vand, naar han faaer et bedre Vandhjul. Naar altsaa de Vedkommende besto et bedre Vandhjul for ham, saa faaer han sin Retsnydelse, hvad enten Bandleben bliver saa eller saa, naar han kun faaer det Vand, som han behøver til sin Møllens Drift; men dette er en meget tvivlsom Vej at staae ind paa; man gjør meget bedre i at undgaae det; i saa Henseende foreligger der jo den ganske simple Ting, at, dersom Omboerne kunne have en større Nytte af det Vand, som de kunne faae paa den Maade, end Mølleren, saa kunne de kjøbe Møllen. Ja, at kjøbe Møllen er ikke umuligt; der kan til de forskjellige Tider være en lidt høiere eller lavere Priis paa dem, men naar man ikke kan have saa megen Nytte af Vandet, som Møllen om-